

Finn Moe : Utenrikskronikk II/4.

Militærgoverikt 12/4.

Kronikker og nyheter fra 10/4 - 16/4.

ved N - NN.

SIDEN SIST har interessen for de militære fronter vesentlig vært knyttet til kampen om Krim og den fortsatte fremrykking paa rumensk omraade. Desuten har den allierte bombing av Tyskland og tyskokk. omraade tegnet nye topper paa bombe "kurven".

Allerede tidlig i forløpet av siste vinterfelttog blev Krim avskaaret i nord ved russernes stormløp mot Dnjepr over steppelandet som begrenses av denne elv og det Asovskie Hav. Men enmu hadde tyskerne forholdsvis store styrker der, i hvert fall tilstrekkelige til å holde det smale Perekopneset. Vanskene var at hele den viktige halvøya ble henvist til førsyninger over sjøen og luftvegen, en trafikk som vesentlig var knyttet til Odessa som utskibningshavn. Halvøya bød i et visst forløp av felttoget, i alle fall til en viss grad, en ikke ufarlig flanke trussel for Malinovskys arme. Senere, etterat Dnjepr var naad paa bred front og det var klart at tyskerne stod foran noe av en katastrofe paa søravsnittet, falt Krims rolle bort og den er i de siste uker ute i ukende holdt av prestisjehensyn. (Sml. 6. armes skjebne paa Talingradavsnittet). Etterat Odessa falt paaskeaften begynte almindelige opplosningstendenser å vise seg paa Krim. Først falt Kertsch. Armjansk ble erobret allerede annen dag i den russiske oppsjæringsoffensiven.

Allerede torsdag stod troppene i utkanten av Simferopol ~~med~~ og Feodosia, dagen etter falt begge byene og samtidig blev rettretten av de tysk-rumenske troppene til havnene Jalta og Sebastopol hindret ved avskjæring av de eneste brukbare retrettveiene. Situasjonen minner nu i ikke liten grad om de siste ukers kamper i Tunis: ~~xx~~ erobring av havnene ved ~~xx~~ overaskende lynstøt med sterke styrker, fiendens siste fortvilte forsvar av høydestillinger, og saa en alriindelig opplosning av troppenormalen, fordi den enkelte soldat immser det haaploose i situasjonen. Av de 100 000 mann paa halvøya var inntil lørdag kveld 35 000 tatt til fange, motstanden har vært saa liten at 4/5 av halvøya blev tatt paa 5 dager. Sebastopol er nu innen rekkevidde, og skal øyensynlig fungere som et Dunkuerque for de siste rester som vil forsøke den farlige overreisen til Romania, men uten aa ha et D.'s moralske styrke og evakueringsmuligheter for en større mannkapsrett. "KRIM ER TAPT FOR TYSKERNE." (Mil. kronikk 12 april 1944).

Forøvrig har de militære operasjoner fremdeles et tredelt trekk paa den sør-tige Østfront. De tre armeene samarbeider riktignok strategisk meget ~~men ikke~~ rkningsfullt, men samtidig har de sine egenmaal som skal danne utgangspunkter for et samlet slag mot Balkan. (En alliert invasjon her ville bli den 6. samvirkende faktor ved siden av de tre ukrainske armeer, luftstridskreftene fra øst og vest som allerede er koordinert i denne retning, partisaner og regulære frihetsarmeer som Titos ~~og~~ 300 000 mann store styrke) Foreløpig er stillingen i det store og hele slik: Efter at Malinovskys armee hadde erobret Odessa gjennem et døgns storm mot de indre befestninger med omgående manøvrer av kavalleri og inf. (Den tyske beleir. i 1941 tok 39 d.) forsøker restene av "den nye 6. arme" å retirere over Dnestr nedre løp mot Akkermann der en enkelt snalsporet bane staar til raadighet for flukten inn i Romania. Denne retturen beskyttes av to armeer mellom DNestr og Pruts nedre løp, i et område begrenset i nord av en linje Iasi-Kischinew-Piraspol. Men baade retturen av den 6. og de flankebeskyttende 8. og en "fillett" rumensk arme trues alvorlig i nord av Konjev.

Denne har med sin armee rykket frem over en 200 km. bred front n.v. for Iasi og dreier sydover mellom Iasi og Kischinew og videre vest mot elven Sereth. Armeen staar allerede ved inngangen til Tartarpasset, en smal overgang som det tar 6-8 timer for en enkelt divisjon aa forsera uten motstand. AA denne et overgangsbrohode paa sørvestsiden, ved Zigeu, er en svær oppgave selv for en Konjev som imidlertid har vist sin overlegenhet i all slags vær og føre at en har lov aa regne med at et slikt forsøk vil bli gjort med det første. En mere nærliggende oppgave for denne armeen synes imidlertid aa være en fremrykking langs Karpaternes østside mot Galati, for aa avskjære den tyske rettretten og erobre nøkkelen til oljefeltene, ja, til hele Romania. At Malinowsky stiler mot samme mål synes opplagt etter erobringens av Owidiopol, overfartsstedet mot Akkermann og dermed jernbanen inn i landet. I NORD mellom Pripet og Karpatene har Mannstein efetr oppsamling av friske balkanreserver gaatt til energisk motangrep for aa undsette det omringede Tarnopol og en tysk arme (den I.) i Skalaonraadet. Tarnopol er ikke blitt undsatt og skjebnen til de tyske styrker der synes opplagt. Bare en del av den I. tyske arme klarte aa reddes ved Skala (ca. 10 000 mann), av resten falt 26 000 og 6 000 blev tatt til fange. (Ikke rart at det denne uken er kommet en tysk forordning om bedre behandling av de russiske fanger som hittil har vært behandlet langt daaligere enn andre lands son er i krig med Tyskland. En tysk fredsoffensiv i spansk presse siste uke med tydelig invit til de vestallierte om aa gaa med T. i "karpen mot bolsjevismen", karakteriseres av Hull som "en haan mot de allierte".) Et større tysk motangrep forberedes videre i Stanislav-Kowel -onraadet (meldt lørdag kveld). MEN NOEN MØTTE FØNSE V FOR DE TYSKE ARMEENE SYNES HAAPLØST ~~X~~ ETTER DE SISTE UKERS KATASTROFALE NEDERLAG MED SÆRLIG X STØRE MATERIELLTAP PAA SØRFRONTEN.

De russiske armeene har sikkert paaskyndet de vestalliertes siste invasionsforberedelser som tar mere og mere konkrete former, spesielt ved en sterk intensivering av luftoffensiven. Vi er igjen midt inne i en nervekrigsperiode, som denne gang forhaapentlig vil faa en lettende utlosning i store militære operasjoner. Annet synes utenkelig. Forelsbig er bombingen det mest karakteristiske tegn paa at noe forestaar. v i (som tysk-okkuperte) kan se. Ivar Lykke (hallomannen som blev fengslet i Oslo for halvtannet aar side og har sittet paa Grini, hvorfra han romte først til S. og site maaned ankom til London) gav en livfull skildring av forholdene i den engelske hovedstaden i et program siste uken. Han hevdet at det var for ham paafallende tegn paa offensive forberedelser, bl. a. evakuering av et 16 km. bredt kystbelte paa s. s. og s.-kysten av England. Slike opplysnings selvsagt interessante, men maa ~~X~~ tas med forbehold. Statistikk fra militære kommandoer er mere opplysende for oss: Av Tysklands 30 byer paa over 200 000 er det bare fem som har undgaatt alvorlig skade. 12 er totalt ødelagt og ute av stand til aa delta i erstatningssprosessen. De enorme tap paa østfronten. Gjennomsnittlig gaar 100 tyske jager tapt pr. angrep, somi de siste uker har foregaatt saa og si sammenhengende dag og natt. Videre er over 1 mill. tysk tonnasje senket ved "minelegging i fiendens farvann" paa 4 aar. Det opplyses offisielt at 200 tyske ubaater er senket. Etter alt aa domme har de alliertes flyoffensiv tre maal: aa knuse de tyske jagerstyrker for den egentlige invasjonen finner sted, aa hindre produksjonen av defensive tyske vaaper, aa spre det tyske jagerforsvar. Bombingen som har naadd et omfang med opptil 3500 tonn under en innflygning, har vært spredt fra Tirpitz i Altafjorden (24 fulltreffere, vrak for annen gang) til Györ i Ungarn, men vesentlig konsentrert om kulelagerfabrikker (Schweifurt), flyfabrikker (Augsburg, Bernberg, Budapest), flyplasser (Kjøbenhavn), Frankrike, Belgien (Osnabrücke). Karakteristisk er stor jagereskorte. Overhodet er jagerflykampene et meget karakteristisk ~~X~~ symptom for invasjonens I. fase. VIL DEN KOMME OVER BALKAN?

N - NN

N - NN

N - NN

Næste nr. blir en politisk oversikt, der vi bl. an. behandler det svenske svar paa den allierte note om aa innstille krigsleveransene (særlig av kulelagre) til t. Slik note er ogsaa sendt Tyrkia og Spania. Videre foreligger det inntil da nye opplysninger om Finnland, forhaapentlig. PASS OPP FOR ANGIVER OG PROVOKATØRER. DU ER TRYGGEST SELV OGSÅ VED Å HOLDE KJEFT. IKKE OM NYKETENE TIL PAALITELIGE FOLK, MEN OM DEM SOM SKAFFER NYHETENE.